

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

ТИМЧАСОВОЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

27 лютого 2019 р.

Київ

№ 11-р/тк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Публічне акціонерне товариство «ДТЕК Дніпрообленерго» (далі – ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго») з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг з передачі електричної енергії на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, як таке, що не мало жодного конкурента.

[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

За результатами розгляду справи № 03/04-03-1/17 такі дії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» визнано зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку (за частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» накладено штраф у розмірі 3 486 751 грн.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України, створена відповідно до наказу Голови Антимонопольного комітету України від 18.01.2019 № 7-ОД, розглянувши матеріали справи № 03/04-03-1/17, розпочатої розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.01.2017 № 03/01-15/04-17 (далі – Справа), та подання з попередніми висновками у справі від 12.02.2019 № 54-03/5п,

ВСТАНОВИЛА:

- (1) Тимчасовою адміністративною колегією Антимонопольного комітету України розглянуто справу № 03/04-03-1/17, розпочату за ознаками вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності.

1. ВІДПОВІДАЧ

- (2) Відповідно до Статуту ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», затвердженого 26.06.2012 річними загальними зборами акціонерів публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» (протокол річних загальних зборів акціонерів публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» від 26.06.2012), метою діяльності ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» є одержання прибутку на основі здійснення виробничої, комерційної, посередницької та іншої діяльності в порядку та за умов, визначених законодавством і цим Статутом, та наступний його розподіл між акціонерами Товариства.
- (3) Відповідно до Статуту акціонерного товариства «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (далі – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), затвердженого 27.11.2018 позачерговими загальними зборами акціонерів АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (протокол позачергових загальних зборів акціонерів АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» № 2/206 від 27.11.2018), розміщеного на офіційному веб-сайті АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (ідентифікаційний код 23359034, м. Дніпро) є юридичною особою з новим найменуванням, у результаті проведення державної реєстрації змін до Статуту, які пов'язані з набранням чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення ведення бізнесу та залучення інвестицій емітентами цінних паперів» від 16.11.2017 № 2210-VII та зміною найменування з ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» на АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ».
- (4) Відповідно до пункту 2.2 Статуту у свою чергу ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було новим найменуванням публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» відповідно до рішення загальних зборів акціонерів, протоколу публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» (протокол від 26 червня 2012 року).
- (5) У свою чергу публічне акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» було новим найменуванням у результаті проведення державної реєстрації змін до Статуту, які пов'язані з набранням чинності Законом України «Про акціонерні товариства» № 514-VI від 17.09.2008 та зміною найменування з відкритого акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» на публічне акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго».
- (6) АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є правонаступником майна, прав та обов'язків державної акціонерної енергопостачальної компанії «Дніпрообленерго», відкритого акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго», публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго», публічного акціонерного товариства «ДТЕК Дніпрообленерго».
- (7) Відповідачем у справі є ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») (далі – Товариство, Відповідач) (ідентифікаційний код юридичної особи 23359034, м. Дніпро).
- (8) Згідно зі Статутом, основною метою (цілями) діяльності Товариства є отримання прибутку, Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, право відкривати поточні (розрахункові), вкладні (депозитні), інвестиційні, валютні рахунки, рахунки зі спеціальним режимом використання, а також інші рахунки в банках та інших кредитних і фінансових установах як на території України, так і за її межами.

- (9) Відповідно до Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців від 14.07.2015 основним видом економічної діяльності ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» є розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13).
- (10) Відповідно до Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців від 21.05.2018 основним видом економічної діяльності АТ «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» є розподілення електроенергії (код КВЕД 35.13).
- (11) **Отже, АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» (до перейменування – ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго») здійснює господарську діяльність та, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є суб'єктом господарювання.**

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (12) Дніпропетровське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснило розгляд заяв Виконавчого комітету Жовтоводської міської ради (далі – Виконком) (ідентифікаційний код юридичної особи 04052086, адреса: бульвар Свободи, 33, м. Жовті Води, Дніпропетровська обл., 52204):
 - (а) від 18.05.2016 № 1/1-556-01-12 (вх. Відділення № 1294/24/04-16 від 25.05.2016);
 - (б) від 23.05.2016 № 1/1-565-01-12 (вх. Відділення № 1356/24/04-16 від 01.06.2016);
 - (в) від 18.05.2016 № 1/1-555-01-12 (вх. Відділення № 1260/27/04-16 від 20.05.2016);
 - (г) від 23.05.2016 № 1/1-564-01-102 (вх. Відділення № 1317/27/04-16 від 27.05.2016);
 - (д) від 19.07.2016 № 1/1-994-01-12 (вх. Відділення № 1802/27/04-16 від 22.07.2016),
 щодо безпідставного, на думку Виконкому, припинення електропостачання житлових будинків та об'єктів життєзабезпечення м. Жовті Води Дніпропетровської області, електропостачання яких здійснюється через електричні мережі *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*, внаслідок відключення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» від електричної енергії *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (13) Відділенням розглянуто заяву державного підприємства «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» (далі – ДП «СГЗК») (ідентифікаційний код юридичної особи 14309787, адреса: вул. Горького, 2, м. Жовті Води, Дніпропетровська обл., 52210) від 28.07.2016 № 18/5536 (вх. Відділення № 1911/29/04-16 від 01.08.2016) щодо безпідставного, на думку ДП «СГЗК», припинення електропостачання об'єктів ДП «СГЗК» внаслідок відключення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» від електричної енергії *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (14) Розпорядженням адміністративної колегії Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 24.01.2017 № 03/01-15/04-17р розпочато розгляд справи № 03/04-03-1/17 за ознаками порушення законодавства про захист економічної конкуренції в діях ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» щодо припинення постачання електричної енергії споживачам м. Жовті Води Дніпропетровської області, електропостачання яких здійснюється через електричні мережі *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*, що суперечать вимогам нормативно-правових актів та призвели до ущемлення інтересів споживачів, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частини першої статті 13 Закону.
- (15) До Відділення надійшла заява Виконкому від 20.03.2018 № 1/1-371-01-12 (вх. Відділення № 864/27/04-18 від 26.03.2018) про залишення без розгляду питань, викладених у заявах Виконкому від 19.07.2016 № 1/1-994-01-12; від 15.07.2016 № 1/1-968-01-12; від 23.05.2016 № 1/1-564-01-12; від 23.05.2016 № 1/1-565-01-12;

від 18.05.2016 № 1/1-555-01-12; від 18.05.2016 № 1/1-556-01-12; від 16.02.2016 № 1/1-169-01-12.

- (16) До Відділення надійшла заява ДП «СГЗК» від 26.12.2017 № 18/8050 про залишення заяви від 28.07.2016 № 18/5536 без розгляду.
- (17) На підставі пункту 19 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19.04.1994 № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України № 169-р від 29.06.98), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 р. за № 90/299, листами Відділення від 26.01.2018 № 249/27/04-18, від 25.04.2018 № 51.02/144 та від 26.01.2018 № 248/29/04-18 було повідомлено Виконком та ДП «СГЗК» про залишення їх заяв без розгляду. При цьому Заявників було повідомлено, що залишення їх заяв без розгляду не є перешкодою для провадження органами Комітету дослідження з питань, порушених у заявах. Отже, Виконком та ДП «СГЗК» не є сторонами у справі № 03/04-03-1/1.
- (18) Листом Відділення від 20.12.2018 № 54-02/1976 Відповідачеві направлено подання про попередні висновки від 20.12.2018 № 54-03/47п у справі № 03/04-03-1/17.
- (19) Листом від 24.01.2019 № 3119/1001 (вх. Відділення № 54-01/98 від 24.01.2019) Відповідачем було надіслано пояснення (заперечення) до подання про попередні висновки у справі № 03/04-03-1/17.
- (20) Листом від 31.01.2019 № 4077/1001 (вх. Відділення № 54-01/172 від 05.02.2019) відповідачем було надіслано додаткові пояснення (заперечення) до подання про попередні висновки у справі № 03/04-03-1/17.
- (21) Листом Відділення від 12.02.2019 № 54-02/325 Відповідачеві направлено подання про попередні висновки від 12.02.2019 № 54-03/5п у справі № 03/04-03-1/17.
- (22) Листом Відповідача від 27.02.2019 б/н (вх. № 8-01/2492 від 27.02.2019) Тимчасовій адміністративній колегії було надано пояснення (заперечення) до подання про попередні висновки від 12.02.2019 № 54-03/5п у справі № 03/04-03-1/17.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (23) Відповідно до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку (далі – Методика), затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (24) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»).
- (25) Конкретним товаром, який надається ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), є послуга з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).

Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

Перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання

- (26) Відповідно до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (27) Товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), є послуга з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).

Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (28) Відповідно до статті 11 Закону України «Про електроенергетику» у редакції, яка була чинною протягом періоду вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») дій, які є предметом розгляду справи, державне регулювання діяльності в електроенергетиці провадиться шляхом формування тарифної політики відповідно до законодавства, надання ліцензій на здійснення окремих видів діяльності в електроенергетиці, здійснення контролю за діяльністю суб'єктів електроенергетики та інших учасників ринку електричної енергії та встановлення відповідальності за порушення умов і правил здійснення ними діяльності в електроенергетиці та на ринку електричної енергії.
- (29) Згідно із статтею 12 Закону України «Про електроенергетику» у редакції, яка була чинною протягом періоду вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») дій, які є предметом розгляду справи, до основних завдань Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, зокрема, віднесено видачу суб'єктам господарської діяльності ліцензій на здійснення діяльності з виробництва, передачі, розподілу, постачання електричної енергії.
- (30) Під час розгляду справи Відділенням було встановлено, що на території Дніпропетровської області ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами протягом 2016 року мали:
 - (а) ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»;
 - (б) публічне акціонерне товариство «Укрзалізниця» (далі – ПАТ «Укрзалізниця»);
 - (в) товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Високовольтні мережі» (далі – ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»);
 - (г) приватне акціонерне товариство «Підприємство з експлуатації електричних мереж «Центральна енергетична компанія» (далі – ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК»).
- (31) Основними споживачами послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) протягом 2016 року виступали постачальники електричної енергії за нерегульованим тарифом, які отримували зазначені послуги відповідно до укладених із ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ

ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») договорів, а також суб'єкти господарської діяльності та фізичні особи, що використовують енергію для власних потреб на підставі договору про її продаж та купівлю та оплачують послуги з передачі електроенергії місцевими (локальними) електричними мережами в ціні електричної енергії.

Визначення товарних меж ринку

- (32) Відповідно до пунктів 5.1 - 5.3 Методики товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (33) Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими, зокрема, є:
 - (а) подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо;
 - (б) подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, якісних показників тощо;
 - (в) наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи);
 - (г) відсутність суттєвої різниці в цінах;
 - (д) взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну існуючих.
- (34) Відповідно до статті 1 Закону України «Про електроенергетику» у редакції, яка була чинною протягом періоду вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») дій, які є предметом розгляду справи:
 - (а) постачання електричної енергії – господарська діяльність, пов'язана з наданням електричної енергії споживачеві за допомогою технічних засобів передачі та розподілу електричної енергії на підставі договору;
 - (б) розподіл електричної енергії – транспортування електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами на підставі договору;
 - (в) місцева (локальна) електрична мережа – приєднана електрична мережа, призначена для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача.
- (35) Отже, постачання електричної енергії суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам, що використовують енергію для власних потреб, є неможливим без одночасного надання послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).
- (36) За таких обставин послуга з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) за показниками взаємозамінності, подібності призначення, споживчих властивостей, умов використання товару не має еквівалентних товарів-замінників. Про вказане також свідчать положення Закону України «Про природні монополії».
- (37) Відповідно до Закону України «Про природні монополії» природна монополія – це стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими

товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари.

- (38) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» до сфер діяльності суб'єктів природних монополій віднесено, зокрема, діяльність з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами).
- (39) **Отже, товарними межами ринку є надання послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами).**

Визначення географічних меж ринку

- (40) Відповідно до пункту 6 Методики територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (41) Протягом періоду вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») дій, які є предметом розгляду справи, діяльність із передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами регламентувалася, зокрема, Умовами та Правилами здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (далі – Умови та Правила з передачі), затвердженими постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 13.06.1996 № 15, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 26.07.1996 за № 408/1433, зі змінами і доповненнями.
- (42) Згідно з Умовами та Правилами з передачі, суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами (далі – ліцензіат), має право здійснювати діяльність із передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами (далі – ліцензована діяльність) лише на території здійснення ліцензованої діяльності.
- (43) Відповідно до пункту 1.4 Умов та Правил з передачі, територією здійснення ліцензованої діяльності є територія адміністративно-територіальної одиниці, де розташовані місцеві (локальні) електричні мережі, що перебувають у власності ліцензіата, яку ліцензіат погоджує з центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління в електроенергетиці. Територія здійснення ліцензованої діяльності зазначається ліцензіатом в описі за формою, наведеною в додатку до Ліцензійних умов, і затверджується НКРЕ в установленому порядку. Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані електричні мережі інших ліцензіатів, то територія здійснення ліцензованої діяльності кожного з цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування об'єктів електроенергетики, що перебувають у власності ліцензіата.
- (44) Відповідно до постанови НКРЕ від 04.09.1996 № 71 «Про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії» (зі змінами) державній акціонерній енергопостачальній компанії «Дніпрообленерго» (правонаступником майна, прав та обов'язків якого є АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») видано ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мережі, що перебувають у її власності.
- (45) Протягом 2016 року ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») здійснювало діяльність із передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами відповідно до

ліцензії серії АД від 05.07.2012 № 036341, переоформленої відповідно до постанови НКРЕ від 05.07.2012 № 855 у зв'язку зі зміною найменування публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» на публічне акціонерне товариство «ДТЕК ДНІПРООБЛЕНЕРГО».

- (46) **Враховуючи викладене, територіальними (географічними) межами ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, в межах яких ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)) здійснює зазначену господарську діяльність, є територія Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності.**

Проміжок часу, стосовно якого має визначатися становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (47) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.
- (48) За результатами проведеного аналізу умов договорів, які відповідно до вимог законодавства у сфері енергетики були укладені між ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)) та іншими власниками електричних мереж, та споживачами електричної енергії, встановлено, що такі договори набирають чинності з дня їх підписання та діють до 31 грудня року, в якому вони укладені, та вважаються щорічно продовженими на наступний **календарний рік**, якщо за місяць до закінчення цього терміну не буде заявлено однією із сторін про відмову від Договору або його перегляд.
- (49) Зазначене свідчить про те, що структура товарно-грошових відносин на ринку послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) є сталою протягом календарного року.
- (50) **З урахуванням наведеного, часовими межами ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії (місцевими) локальними електричними мережами) визначено один календарний рік: з 01.01.2016 по 31.12.2016.**

Визначення потенційних конкурентів

- (51) Відповідно до Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (52) Потенційними конкурентами ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)) на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії (місцевими) локальними електричними мережами) є суб'єкти господарювання, які отримали в установленому порядку ліцензію на здійснення господарської діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами.
- (53) У той же час, з огляду на обмеження, встановлені пунктом 2.2 Умов та Правил з передачі, потенційні конкуренти ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»)) на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії (місцевими)

локальними електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, відсутні.

Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (54) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (55) Основними бар'єрами вступу на ринок послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії (місцевими) локальними електричними мережами) є обмеження, пов'язані з необхідністю наявності у власності об'єктів електроенергетики (електричних станцій, підстанцій, мереж, призначених для розподілу електричної енергії від магістральної мережі та/або електричної станції до споживача) та необхідністю отримання ліцензії на здійснення діяльності з передачі електричної енергії (місцевими) локальними електричними мережами.

Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (56) Протягом 2016 року ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» здійснювало діяльність із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на підставі ліцензії серії АД від 11.05.2012 № 036314, переоформленої відповідно до постанови НКРЕ від 26.04.2012 № 518 у зв'язку зі зміною місця провадження ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» ліцензованої діяльності. Пунктом 2 постанови НКРЕ від 26.04.2012 № 518 затверджено територію здійснення ліцензованої діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» згідно з Переліком об'єктів електроенергетики у Дніпропетровській області, які визначають межі території провадження діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК».
- (57) За інформацією ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК», наданою Відділенню, територія здійснення ліцензованої діяльності ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» межує, але не перетинається з територією інших ліцензіатів (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», ПАТ «ДТЕК Високовольтні мережі», ПАТ «Українська залізниця»).
- (58) Протягом 2016 року ПАТ «Укрзалізниця» здійснювало діяльність із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на підставі ліцензії, виданої відповідно до постанови НКРЕКП від 19.02.2016 № 213. Постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № 307 затверджено територію здійснення ліцензованої діяльності з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) ПАТ «Укрзалізниця», у тому числі в Дніпропетровській області, згідно з переліком місцевих (локальних) електричних мереж, які визначають межі території провадження діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами ПАТ «Укрзалізниця».
- (59) За інформацією ПАТ «Укрзалізниця», наданою Відділенню, адміністративно-територіальна одиниця м. Жовті Води не входить до переліку місцевих (локальних) електричних мереж, затвердженого постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № 307.
- (60) Протягом 2016 року ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» здійснювало діяльність із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними)

електричними мережами) на підставі ліцензії, термін дії якої продовжено відповідно до постанови НКРЕКП від 18.12.2014 № 846 до 28.12.2019.

- (61) За інформацією ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі», наданою Відділенню, територія здійснення ліцензованої діяльності ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» у Дніпропетровській області обмежена територією розташування об'єктів електроенергетики в межах Криворізького, Петропавлівського і Павлоградського районів Дніпропетровської області.
- (62) Враховуючи вимоги чинного законодавства, кожен із зазначених вище суб'єктів господарювання здійснює господарську діяльність із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) у межах території, яка обмежена місцем провадження господарської діяльності, – територією систем розподілу електричної енергії такого суб'єкта господарювання, та додатково обмежені межами охоронної зони об'єктів та ліній електричного розподілу від точок приєднання до систем передавання електричної енергії ДП «НЕК «Укренерго», генеруючих потужностей до точок балансової належності кінцевого споживача чи іншого ліцензіата.
- (63) Отже, кожен із вищезазначених суб'єктів господарювання здійснює діяльність з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) виключно в межах території, на якій розташовані його електричні мережі.
- (64) Отже, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, є єдиним суб'єктом господарювання, який надає послугу з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).
- (65) Частиною першою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо:
 - (а) на цьому ринку у нього не має жодного конкурента;
 - (б) не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пілг чи інших обставин.
- (66) **Враховуючи викладене, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») у період з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, як таке, що не мало жодного конкурента.**

4. ВИЗНАЧЕННЯ СУМІЖНОГО РИНКУ ПОСТАЧАННЯ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

- (67) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про природні монополії» суміжний ринок – товарний ринок, що не перебуває у стані природної монополії, для суб'єктів якого реалізація вироблених товарів або використання товарів інших суб'єктів господарювання неможливе без безпосереднього використання товарів, що виробляються (реалізуються) суб'єктами природних монополій.
- (68) Згідно зі статтею 6 Закону України «Про природні монополії», ринком, суміжним з ринком розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими

(локальними) електромережами), є ринок постачання електричної енергії, оскільки ринки розподілу електричної енергії та постачання електричної енергії є взаємопов'язаними.

- (69) Діяльність із постачання електричної енергії за регульованим тарифом протягом 2016 року регламентувалася, зокрема, Умовами та Правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом (далі – Умови та Правила з постачання), затвердженими постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 13.06.1996 № 15/1, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.08.1996 за № 433/1458, зі змінами і доповненнями.
- (70) Згідно з Умовами та Правилами з постачання, суб'єкт підприємницької діяльності, який отримав ліцензію на постачання електричної енергії за регульованим тарифом (далі – ліцензіат з постачання), має право здійснювати діяльність, пов'язану з постачанням електричної енергії за регульованим тарифом (далі – ліцензована діяльність із постачання) лише на закріпленій території.
- (71) Відповідно до пункту 1.4 Умов та Правил з постачання закріплена територія – це територія адміністративно-територіальної одиниці, де розташовані місцеві (локальні) електричні мережі, що перебувають у власності ліцензіата, та електричні мережі споживачів, які живляться від мереж ліцензіата або від приєднаних до мереж ліцензіата інших власників електричних мереж, які не мають ліцензії на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, яку ліцензіат погоджує з центральним органом виконавчої влади, що здійснює управління в електроенергетиці, указується ліцензіатом в описі за формою, наведеною в додатку до Умов та Правил, і затверджується НКРЕ в установленому порядку. Якщо на території адміністративно-територіальної одиниці розташовані електричні мережі інших ліцензіатів з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, то закріплена територія кожного із цих ліцензіатів визначається відповідно до території розташування об'єктів електроенергетики, що перебувають у власності ліцензіата, та електричних мереж споживачів, які живляться від мереж цього ліцензіата.
- (72) Відповідно до пункту 2.1 Умов та Правил з постачання, ліцензіат з постачання повинен мати тільки одну ліцензію на право здійснення діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом. При цьому, згідно з пунктом 2.3 Умов та Правил з постачання, ліцензіат з постачання разом із спорідненими підприємствами не повинен займатися ліцензованою діяльністю з постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом на закріпленій території.
- (73) Враховуючи викладене, постачальники електричної енергії за регульованим тарифом не конкурують між собою, оскільки вони здійснюють ліцензовану діяльність лише на закріпленій території, межі якої відповідають межам розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у власності кожного окремого ліцензіата.
- (74) При цьому, відповідно до законодавства у сфері енергетики, яке було чинними у 2016 році, діяльність із постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом не підлягала ліцензуванню, а постачальники електричної енергії могли здійснювати діяльність із постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом на всій території України.
- (75) Відповідно до пункту 1.3 Правил користування електричною енергією (далі – ПКЕЕ), затверджених постановою НКРЕ від 31.07.1996 № 28 (у редакції постанови НКРЕ від 17.10.2005 № 910), зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 417/1442, постачання електричної енергії для забезпечення потреб електроустановки здійснюється на підставі договору про постачання електричної

енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, або договору про купівлю-продаж електричної енергії, що укладається між власником цієї електроустановки (уповноваженою власником особою) та постачальником електричної енергії за нерегульованим тарифом.

- (76) Під час розгляду справи Відділенням було встановлено, що на території Дніпропетровської області ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом протягом 2016 року мали:
- (а) ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»;
 - (б) ПАТ «Укрзалізниця»;
 - (в) ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»;
 - (г) ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК».
- (77) Відповідно до постанови НКРЕ від 04.09.1996 № 72 «Про видачу ліцензії на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом» (зі змінами) державній акціонерній енергопостачальній компанії «Дніпрообленерго» (правонаступником майна, прав та обов'язків якого є АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») видано ліцензію на право здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у її власності, та електричних мереж споживачів, які живляться від її мереж або від приєднаних до мереж ліцензіата інших власників електричних мереж, які не мають ліцензії на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, крім території розташування об'єктів електроенергетики інших ліцензіатів із передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та електричних мереж споживачів, які живляться від мереж цих ліцензіатів.
- (78) Протягом 2016 року ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») здійснювало діяльність із постачання електричної енергії за регульованим тарифом відповідно до ліцензії серії АД від 05.07.2012 № 036340, переоформленої відповідно до постанови НКРЕ від 05.07.2012 № 855 у зв'язку зі зміною найменування – публічного акціонерного товариства «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» на публічне акціонерне товариство «ДТЕК ДНІПРООБЛЕНЕРГО».
- (79) ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» має ліцензію на постачання електричної енергії за регульованим тарифом серії АЕ від 13.03.2015 № 575923, видану відповідно до постанови НКРЕ від 13.03.2015 № 796. Зазначеною постановою НКРЕ затверджено закріплену територію з постачання електричної енергії за регульованим тарифом для ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» як територію здійснення ліцензованої діяльності з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, затверджену постановою НКРЕ від 26.04.2012 № 518, та розташування електричних мереж споживачів, які живляться від мереж ліцензіата або від приєднаних до мереж ліцензіата інших власників електричних мереж, які не мають ліцензії на постачання електричної енергії за регульованим тарифом.
- (80) За інформацією ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК», наданою Відділенню, протягом 2016 року ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» не здійснювало господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом в межах м. Жовті Води, оскільки ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК» не мало договору купівлі-продажу електричної енергії з ДП «Енергоринок» та не мало затвердженого НКРЕКП роздрібного тарифу на постачання електричної енергії.

- (81) Протягом 2016 року ПАТ «Укрзалізниця» здійснювало діяльність із постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі ліцензії, виданої відповідно до постанови НКРЕКП від 19.02.2016 № 213. Зазначеною постановою НКРЕКП затвердила закріплену територію з постачання електричної енергії за регульованим тарифом для ПАТ «Укрзалізниця» як територію здійснення ліцензованої діяльності з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) та розташування електричних мереж споживачів, які живляться від мереж ліцензіата або від приєднаних до мереж ліцензіата інших власників електричних мереж, які не мають ліцензії на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, крім території розташування об'єктів електроенергетики інших ліцензіатів з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) та електричних мереж споживачів, які живляться від мереж цих ліцензіатів.
- (82) За інформацією ПАТ «Укрзалізниця», наданою Відділенню, протягом 2016 року ПАТ «Укрзалізниця» не здійснювало господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом у межах м. Жовті Води, оскільки адміністративно-територіальна одиниця м. Жовті Води не входить до переліку місцевих (локальних) електричних мереж, затвердженого постановою НКРЕКП від 10.03.2016 № 307.
- (83) Протягом 2016 року ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» здійснювало діяльність із постачання електричної енергії за регульованим тарифом на підставі ліцензії серії АЕ від 18.12.2014 № 288043.
- (84) За інформацією ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі», наданою Відділенню, територія здійснення ліцензованої діяльності ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі» у Дніпропетровській області обмежена територією розташування об'єктів електроенергетики в межах Криворізького, Петропавлівського і Павлоградського районів Дніпропетровської області.
- (85) Враховуючи викладене, протягом 2016 року надавати послуги з постачання електричної енергії суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам, що використовують енергію для власних потреб, які знаходяться в м. Жовті Води, могли здійснювати ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), яке мало ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, та/або будь який інший постачальник електричної енергії за нерегульованим тарифом.
- (86) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою листом від 06.03.2017 № 16920/1001, постачання електричної енергії за нерегульованим тарифом у 2016 році в межах Дніпропетровської області здійснювали 4 суб'єкти господарювання (товариство з обмеженою відповідальністю «Регіон Енергозбут», товариство з обмеженою відповідальністю «НТФІТ «ВестІнформ», товариство з обмеженою відповідальністю «ДНІПРОСТАЛЬЕНЕРГО», публічне акціонерне товариство «ДНІПРОАЗОТ»). При цьому зазначені суб'єкти господарювання протягом 2016 року електричну енергію в межах м. Жовті Води не постачали.
- (87) Протягом 2016 року ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, одночасно здійснювало діяльність на суміжному ринку постачання електричної енергії.

- (88) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), наданою Відділенню, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») протягом 2016 року в межах м. Жовті Води не зазнавало значної конкуренції від інших постачальників електричної енергії за регульованим тарифом.
- (89) Отже, дії, які вчиняє ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, можуть призводити до негативних наслідків на ринку постачання електричної енергії.

5. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

Обставини справи

- (90) Відповідно до інформації, викладеної у заявах Виконкому від 18.05.2016 № 1/1-555/01-12 (вх. Відділення № 1260/27/04-16 від 20.05.2016); № 1/1-564-01-10 (вх. Відділення № 1317/27/04-16 від 27.05.2016); від 18.05.2016 № 1/1-556-01-02 (вх. Відділення № 1294/24/04-16 від 25.05.2016) та від 23.05.2016 № 1/1-565-01-12 (вх. Відділення № 1356/24/04-16 від 01.06.2016), ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») 18.05.2016 о 14:06 було припинено електропостачання ТОВ «Восток-Руда» у зв'язку із заборгованістю останнього перед ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») за спожиту електричну енергію.
- (91) Припинення електропостачання ТОВ «Восток-Руда» було здійснено ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») шляхом повного відключення повітряної лінії електропередач «Л-327» (далі – Л-327) від трансформаторної підстанції «Северная-150» (далі – ПС «Северная-150»).
- (92) Внаслідок таких дій ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») 18.05.2016 відбулось обмеження електропостачання значної кількості підприємств, юридичних осіб, а також населення м. Жовті Води, електропостачання яких здійснюється від зазначених об'єктів електроенергетики. Також, за інформацією Виконкому, внаслідок таких дій була відключена каналізаційно-насосна станція № 2 комунального підприємства «Жовтоводськводоканал ДОР», що могло створити техногенно-екологічну катастрофу та соціальний вибух у м. Жовті Води.
- (93) Відповідно до інформації, викладеної в заяві Виконкому від 19.07.2016 № 1/1-994-01-12 (вх. Відділення № 1802/27/04-16 від 22.07.2016), ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») 18.07.2016 о 15:00 було відключено Л-327 ПС «Северная-150» з метою припинення електропостачання ТОВ «Восток-Руда» у зв'язку із заборгованістю останнього перед ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») за спожиту електричну енергію, не забезпечивши при цьому безперебійність постачання електричної енергії для значної кількості споживачів.
- (94) Згідно з інформацією, викладеною в заяві ДП «СГЗК» від 28.07.2016 № 18/5536 (вх. Відділення № 1911/29/04-16 від 01.08.2016), 18.07.2016 о 15:00 ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ

ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») обмежило електропостачання ТОВ «Восток-Руда» шляхом відключення з центру живлення Л-327 ПС «Северная - 150». Припинення енергопостачання ТОВ «Восток-Руда» призвело до припинення електропостачання на такі об'єкти ДП «СГЗК», як: ВВО служби безпеки (центральный пульт сигналізації, кімната зброї), бази ГРП-2, дільниці зв'язку з АТС, побутових приміщень та управління РБУ. В подальшому відбулось припинення передачі електричної енергії по лініях електропередач Л-329, які живляться від ПС «ТЕЦ», що призвело до припинення електропостачання з одного із введів і знизило категорію надійності електропостачання споживача першої категорії, що у свою чергу призвело до суттєвого зниження виробничих потужностей на структурному підрозділі Гідрометалургійний завод, на якому замість роботи трьох млинів подрібнення руди вимушено було працювати два млини.

- (95) Основними нормативно-правовими актами, які протягом 2016 року врегульовували взаємовідносини при наданні послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії, зокрема, були:
- (а) Закон України «Про електроенергетику»;
 - (б) Правила користування електричною енергією, затверджені постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 31.07.1996 № 28 (в редакції постанови НКРЕ від 17.10.2005 № 910), зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 02.08.1996 за № 417/1442 (далі – ПКЕЕ);
 - (в) Правила користування електричною енергією для населення, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 № 1357 (далі – ПКЕЕН).
- (96) Згідно з частиною першою статті 26 Закону України «Про електроенергетику» споживання енергії можливе лише на підставі договору з енергопостачальником.
- (97) Відповідно до пункту 5.1 ПКЕЕ договір про постачання електричної енергії є основним документом, який регулює відносини між постачальником електричної енергії за регульованим тарифом, що здійснює свою діяльність на закріпленій території, і споживачем та визначає зміст правових відносин, прав та обов'язків сторін. Споживання електричної енергії без договору не допускається.
- (98) Згідно з пунктом 3 ПКЕЕН споживання електричної енергії здійснюється на підставі договору про користування електричною енергією між побутовим споживачем і електропостачальником, що розробляється енергопостачальником згідно з Типовим договором про користування електричною енергією й укладається на три роки.
- (99) Відповідно до пункту 5.15 ПКЕЕ відносини сторін у разі передачі (транзиту) електропередавальною організацією електричної енергії технологічними електричними мережами¹ власника електричних мереж (споживача, основного споживача²) регулюються договором про спільне використання технологічних

¹ Технологічні електричні мережі - сукупність електроустановок з усією інфраструктурою, у тому числі електричні мережі, системи автоматики, захисту, управління, регулювання та зв'язку, що призначені для перетворення, передачі та/або розподілу електричної енергії, що належать основному споживачу і використовуються для передачі електричної енергії для власного споживання та/або субспоживачам, а також для транзиту електричної енергії в мережі електропередавальної організації (пункт 1.2 ПКЕЕ).

² Основний споживач - споживач електричної енергії або власник електричних мереж, який передає частину електроенергії своїми технологічними електричними мережами субспоживачам та/або електропередавальній організації (пункт 1.2 ПКЕЕ).

електричних мереж³, який електропередавальна організація зобов'язана укласти з відповідним власником технологічних електричних мереж.

- (100) Згідно з пунктом 5.16 ПКЕЕ у разі передачі електричної енергії послідовно мережами декількох власників електричних мереж договори про спільне використання технологічних електричних мереж укладаються **електропередавальною організацією з усіма власниками електричних мереж**, технологічні електричні мережі яких використовуються для передачі електричної енергії.
- (101) Під час розгляду справи було встановлено, що між ДП «СГЗК» та відкритим акціонерним товариством «Енергопостачальна компанія «Дніпрообленерго» (правонаступником майна, прав та обов'язків якого є АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») укладено договір про постачання електричної енергії від 01.08.2005 № 1025. Відповідно до вказаного договору енергопостачальник (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») постачає електричну енергію споживачу (ДП «СГЗК»), а споживач оплачує постачальнику її вартість та здійснює інші платежі згідно з умовами Договору, додатками та додатковими угодами до Договору, що є його невід'ємними частинами.
- (102) Протягом 2016 року постачання електричної енергії споживачам електричної енергії, електроустановки яких розташовані в межах м. Жовті Води, здійснювалося ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») на підставі прямих договорів. За інформацією Відповідача, наданою Відділенню, таких договорів нараховувалося:
- (а) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
 - (б) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
- (103) При цьому, оскільки в м. Жовті Води відсутні місцеві (локальні) електричні мережі, які перебувають у власності ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), протягом 2016 року постачання Відповідачем електричної енергії споживачам в межах м. Жовті Води здійснювалося через місцеві (локальні) електричні мережі ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК», а також через мережі основних споживачів, зокрема ДП «СГЗК».
- (104) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), наданою Відділенню, передача електричної енергії споживачам м. Жовті Води протягом 2016 року здійснювалась на підставі договорів про спільне використання технологічних електричних мереж, які були укладені між:
- (а) ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та комунальним підприємством «Жовтоводськтепломережа» від 01.04.2010 № 25;
 - (б) ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та ТОВ «Восток-Руда» від 01.08.2011 № 35;
 - (в) ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та ДП «СГЗК» від 07.02.2010 № 192/45.
- (105) Згідно з умовами зазначених вище договорів про спільне використання технологічних електричних мереж, Власник мереж (комунальне підприємство «Жовтоводськтепломережа», ТОВ «Восток-Руда» та ДП «СГЗК») зобов'язується забезпечити технічну можливість передачі (транзиту) електричної енергії власними

³ Договір про спільне використання технологічних електричних мереж - домовленість двох сторін, що є документом певної форми, який встановлює зміст та регулює правовідносини між електропередавальною організацією (ліцензіатом з передачі електричної енергії місцевими (локальними) мережами) та основним споживачем під час передачі (транзиту) електричної енергії технологічними електричними мережами (пункт 1.2 ПКЕЕ).

технологічними електричними мережами Користувачу (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»), або іншим суб'єктам господарювання, передачу електричної енергії яким забезпечує Користувач, у межах величин, дозволених Постачальником (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго») електричної енергії до використання, а Користувач – своєчасно сплачувати вартість послуг Власника мереж з утримання технологічних електричних мереж спільного використання та інші послуги відповідно до умов цього Договору.

- (106) Також між ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК» було укладено договір про надання послуг з передачі електричної енергії від 13.02.2014 № 02131-00. Відповідно до пункту 1 зазначеного договору електропередавальна організація (ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК») зобов'язується забезпечити надання послуг із передачі електричної енергії електричними мережами, які належать Електропередавальній організації, у мережі Постачальника (ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго») та в мережі споживачів Постачальника, а Постачальник зобов'язується своєчасно сплачувати плату за послуги з передачі електричної енергії відповідно до умов договору за обсяг переданої електроенергії.
- (107) Протягом 2016 року в межах м. Жовті Води ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК» договорів з іншими постачальниками електричної енергії, крім ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», не мало.
- (108) Отже, передача електричної енергії споживачам м. Жовті Води протягом 2016 року здійснювалася, зокрема, місцевими (локальними) електричними мережами, що належать ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», технологічними електричними мережами, власники яких не мають ліцензії на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами (зокрема, ДП «СГЗК» та ТОВ «Восток-Руда»), та місцевими (локальними) електричними мережами, що перебувають у власності ПрАТ «ПЕЕМ ЦЕК» (рис. 1). Передача електричної енергії від мереж Відповідача до споживачів у м. Жовті Води здійснюється, зокрема, від ПС 150/35/6кВ «Сєверна-150», що належать ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго».
- (109) З огляду на технічні особливості та конфігурацію наявних електричних мереж, у споживачів електричної енергії, які отримували електроенергію через технологічні електричні мережі ТОВ «Восток-Руда», протягом 2016 року була відсутня технічна можливість отримання електроенергії, оминаючи електричні мережі ТОВ «Восток-Руда». Зазначене підтверджується також інформацією, наданою ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» Відділенню в листі від 01.09.2016 № 58375/2001 (вх. Відділення № 215/29/04-16 від 02.09.2016).
- (110) Одночасно між ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» та *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (111) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою Відділенню, *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (112) Відповідно до пункту 7.1 ПКЕЕ електрична енергія постачається споживачу безперервно, крім випадків, передбачених договором та нормативно-правовими актами, у тому числі цими Правилами. Обмеження в споживанні електричної енергії, а також вживання заходів щодо регулювання постачання електричної енергії споживачам здійснюється в порядку, встановленому законодавством України.
- (113) Згідно зі статтею 24 Закону України «Про електроенергетику» енергопостачальники мають право за умови неповної оплати споживачем спожитої електричної енергії обмежити його електроспоживання до рівня екологічної броні електропостачання або за відсутності такої повністю припинити електропостачання споживачу.
- (114) Відповідно до пункту 7.3 ПКЕЕ обмеження в споживанні електричної енергії внаслідок відключення споживача має проводитися за умови одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності та якості електропостачання інших споживачів та субспоживачів.

- (115) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою Відділенню, *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (116) Під час розгляду справи було встановлено, що розподіл електричної енергії (передача електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) через Л-327 ПС «Северная-150» не здійснювався протягом:
- (а) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
 - (б) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
 - (в) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
 - (г) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*;
 - (д) *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (117) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою Відділенню, *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (118) Відключення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» електроустановок *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* від електричної енергії шляхом відключення Л-327 від джерела живлення ПС «Северная-150», що знаходиться у власності ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», призвело до припинення постачання електричної енергії іншим споживачам, електропостачання яких здійснюється через технологічні електричні мережі *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (119) За інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою Відділенню *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (120) Зазначене свідчить про те, що ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було обізнане про ймовірність припинення постачання електричної енергії своїм споживачам унаслідок відключення Л-327 від джерела живлення ПС «Северная-150», оскільки здійснення таких організаційно-технічних заходів із припинення постачання електричної енергії *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* неминуче призведе до припинення передачі електричної енергії технологічними електромережами інших власників, задіяними в передачі (транзиті) електричної енергії від джерела живлення ПС «Северная-150» до електроустановок споживачів.
- (121) При цьому, за інформацією ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», наданою Відділенню, у 2016 році ДП «СГЗК», на об'єкти якого було припинено постачання електричної енергії внаслідок відключення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» Л-327 від джерела живлення ПС «Северная-150», не порушувало ПКЕЕ та умов Договору про постачання електричної енергії, укладеного між Відповідачем та ДП «СГЗК» 01.08.2005 за № 1025, а також не мало заборгованості за спожиту електричну енергію.
- (122) Інформацію про наявність підстав (порушення споживачами м. Жовті Води умов укладених договорів чи ПКЕЕ) для припинення постачання електричної енергії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» Відділенню не надало.
- (123) **Отже, у 2016 році Відповідач здійснив припинення постачання електричної енергії *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* без одночасного забезпечення збереження необхідних рівнів надійності та якості електропостачання інших споживачів та субспоживачів.**
- (124) Зазначене підтверджується також висновками НКРЕКП, наданими листом від 02.07.2016 № 6639/20.3/7-16, відповідно до яких повідомлено, зокрема, таке:
- «Згідно з інформацією, наданою ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», 18.05.2016 у зв'язку з наявністю у ТОВ Восток-Руда» заборгованості за спожиту електричну енергію та недопуском представників енергопостачальника до електроустановок ТОВ «Восток-*

Руда» для здійснення вибіркового відключення струмоприймачів з наступним пломбуванням пристроїв їх підключення, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було здійснено повне відключення електроустановок ТОВ «Восток-Руда» від електричної енергії, що призвело до припинення постачання електричної енергії іншим споживачам, електропостачання яких здійснюється через електричні мережі ТОВ «Восток-Руда». 19.05.2016 о 22-19 енергопостачальником було відновлено електропостачання на електроустановки ТОВ «Восток-Руда» та інших споживачів, електропостачання яким здійснюється через електричні мережі ТОВ «Восток-Руда». Таким чином, 18.05.2016 ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» було здійснено припинення електропостачання ТОВ «Восток-Руда» з **недотриманням вимог абзацу першого пункту 7.3 ПКЕЕ...** Разом з тим зазначаємо, що згідно з положеннями пункту 3.4 Умов та Правил здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, затверджених постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 13.06.1996 №15/І, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08.08.1996 за № 433/1458 (із змінами), **ліцензіат повинен діяти згідно із законодавством України та нормативними документами.** Враховуючи вищезазначене, звертаємо увагу ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» на необхідність неухильного дотримання енергопостачальником вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів України, зокрема вимог частини п'ятої статті 24 Закону України «Про електроенергетику» та абзацу першого пункту 7.3 ПКЕЕ».

- (125) **Такі дії Відповідача були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, оскільки останній ризикував би втратити своїх споживачів, які б були незгодні з ущемленням їхніх прав на якісне та безперервне постачання електричної енергії.**
- (126) **Поєднання функції електропередавальної організації та постачальника електричної енергії в одному підприємстві, надають ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» важелі ринкової влади, які дозволяють суб'єкту природної монополії вчиняти тиск на споживачів електричної енергії, впливати на їхню економічну поведінку, дії та рішення.**
- (127) Враховуючи викладене вище, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» з метою примусового обмеження споживання електричної енергії [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], здійснило [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом] ряд технічно-організаційних заходів, спрямованих на припинення передачі електричної енергії в електроустановки [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], що призвело до знеструмлення технологічних електричних мереж, за допомогою яких електрична енергія передавалась до електроустановок інших споживачів, внаслідок чого відбулось безпідставне припинення постачання електричної енергії споживачам міста Жовті Води, які мали укладені договори з ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» про постачання електричної енергії та/або про користування електричної енергії.
- (128) Слід зазначити, що ТОВ «Восток-Руда» листом від 11.02.2016 № 83 інформував міського голову м. Жовті Води про те, що відкачка підземних вод, які збагачені елементами уранового ряду, з гірничих виробок шахти «Нова» здійснюється електричними насосними установками за рахунок собівартості продукції. У зв'язку з тим, що виробнича діяльність підприємства з кінця 2014 року повністю зупинена, на кінець 2015 року за підприємством сформувався борг за спожиту електричну енергію майже 20 млн грн. При цьому припинення постачання електричної енергії на об'єкти ТОВ «Восток-Руда» може призвести до техногенної катастрофи.
- (129) Одночасно ТОВ «Восток-Руда» зазначило, що подібна ситуація на підприємстві склалась у квітні 2002 року, коли електропостачання шахти «Нова» було обмежено, у

зв'язку із чим відкачування води з гірничих виробіток шахти було зупинено повністю. Наслідком відсутності електропостачання стало те, що всі виробки та порожнечі відпрацьованих блоків і камер шахти були затоплені, рівень підземних вод досяг горизонту 405 м, що було критичним. У разі подальшого затоплення виробіток шахти, вода, збагачена елементами уранового ряду могла неконтрольовано потрапляти у річку Жовта та річку Інгулець, і далі до «Карачунівського» водосховища, що забезпечує питною водою м. Кривий Ріг, м. Жовті Води та інші населені пункти.

- (130) Слід зазначити, що ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» 17.06.2016 звернулось до господарського суду Дніпропетровської області з позовом до ТОВ «Восток-Руда», в якому просило зобов'язати ТОВ «Восток-Руда» надати безперешкодний доступ ПАТ «Дніпрообленерго» до всіх електроустановок для здійснення вибіркового відключення струмоприймачів з наступним пломбуванням пристроїв їх підключення.
- (131) Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області від 19.10.2016 провадження у справі № 904/5148/16 припинено у зв'язку з тим, що 19.10.2016 ПАТ «Дніпрообленерго» подало до суду пояснення, в якому зазначило, що після відкриття провадження у справі (провадження відкрито 21.06.2016), 22.07.2016, ТОВ «Восток-Руда» допустило уповноважених представників ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» до власних електроустановок для вибіркового відключення струмоприймачів із наступним пломбуванням пристроїв їх підключення, отже, на сьогодні відсутній предмет спору.
- (132) **Зазначене вище вказує на те, що у Відповідача був спосіб отримання доступу до електроустановок ТОВ «Восток-Руда», застосування якого не призвело б до знеструмлення технологічних електричних мереж, за допомогою яких відбувається живлення інших споживачів.**
- (133) Проте, з метою захисту власних інтересів *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*, ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», використовуючи свою ринкову владу, знехтувало інтересами понад *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* споживачів та вчинило дії, які призвели до припинення постачання електричної енергії не тільки *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*, а й іншим споживачам, електроустановки яких живились від знеструмлених технологічних електричних мереж.

6. ВИСНОВКИ ЩОДО КВАЛІФІКАЦІЇ ДІЙ

- (134) Відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента та не зазнає значної конкуренції внаслідок обмеженості можливостей доступу інших суб'єктів господарювання щодо закупівлі сировини, матеріалів та збуту товарів, наявності бар'єрів для доступу на ринок інших суб'єктів господарювання, наявності пільг чи інших обставин.
- (135) Згідно зі статтею 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (136) Відповідно до пункту 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушеннями законодавства про захист економічної конкуренції.

- (137) Згідно зі статтею 51 Закону України «Про захист економічної конкуренції» порушення законодавства про захист економічної конкуренції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.
- (138) За умов існування конкуренції на цьому ринку, споживачі та субспоживачі електричної енергії мали б змогу відмовитись від послуг ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») та звернутись до інших електропередавальних організацій та постачальників електричної енергії.
- (139) Згідно з частиною першою статті 13 Закону «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (140) Отже, дії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», які полягали у відключенні Л-327 від джерела живлення ПС «Северная-150» *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*, що призвели до припинення постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких живляться від зазначеного джерела живлення, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг з розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності.

7. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (141) Листом від 27.02.2019 б/н (вх. № 8-01/2492 від 27.02.2019) Відповідач надав пояснення (заперечення) до подання про попередні висновки у справі від 12.02.2019 № 54-03/5п у справі № 03/04-03-1/17 (далі – Заперечення), згідно з якими Відповідач вважає, що його дії не містять порушення законодавства про захист економічної конкуренції. А саме:
- (142) *На думку Відповідача, розгляд спірних питань щодо відключення споживачів від електромереж не належать до повноважень Антимонопольного комітету, отже, Комітет вийшов за межі своїх повноважень, здійснюючи розгляд справи № 03/04-03-1/17.*
- (143) **Зазначене твердження Відповідача спростовується наступним:**
- (а) Антимонопольний комітет України, його структурні підрозділи, здійснюють свою діяльність відповідно до вимог Конституції України, Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Закону України «Про захист економічної конкуренції» та інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.
 - (б) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» метою діяльності Антимонопольного комітету України є забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель.
 - (в) Основними завданнями згідно із статтею 3 вищезазначеного Закону є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики в частині, зокрема, здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної

конкуренції на засадах рівності суб'єктів господарювання перед законом та пріоритету прав споживачів, запобігання, виявлення і припинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції.

(г) Разом із тим, до повноважень Антимонопольного комітету України, згідно з частиною одинадцять статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», віднесено проведення дослідження ринку, визначення меж товарного ринку, а також становища, в тому числі монопольного (домінуючого), суб'єктів господарювання на цьому ринку та прийняття відповідних рішень (розпоряджень).

(144) *З урахуванням наведеного, під час розгляду справи № 03/04-03-1/17, органи Комітету діяли на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.*

(145) *На думку Відповідача, під час розгляду справи, при визначенні товарних, територіальних та часових меж ринку, на якому діє ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго», та доведенні його монопольного (домінуючого) становища на цьому ринку Відділенням не дотримано вимог Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженій розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605.*

Зазначене твердження Відповідача спростовується наступним.

(146) Дослідження ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) Відділення проводило відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища. Зазначене дослідження наведено у частині 3 цього рішення «ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА» (пункти 23 - 66).

(147) Разом із тим *міркування АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» не спростовують висновків Відділення стосовно визнання ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» таким, що в період з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, як таке, що не мало жодного конкурента.*

(148) *На думку Відповідача, дії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» щодо здійснення організаційно-технічних заходів щодо припинення споживання електричної енергії [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], внаслідок чого були знеструмлені інші споживачі електроенергії, відповідають вимогам законодавства у сфері енергетики. При цьому зазначені дії спричинені саме зловживанням [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом] своїм монопольним (домінуючим становищем на ринку.)*

Вказані твердження Відповідача спростовуються таким.

(а) Листом від 31.01.2019 № 4079/1001 АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» надіслано до Відділення клопотання щодо долучення до матеріалів справи № 03/04-03-1/17, заяву про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 31.01.2019 № 4074/1001.

(б) Заявою від 31.01.2019 № 4074/1001, АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» повідомило Відділення про дії [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], які, на думку Відповідача, порушують законодавство про захист економічної конкуренції та, зокрема, полягають у:

- невиконанні обов'язків Споживача в частині розрахунків за спожиту електричну енергію;
 - [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом];
 - незабезпеченні [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом] безперебійної передачі електричної енергії власними технологічними електричними мережами споживачам ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго».
- (в) Матеріали заяви АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» від 31.01.2019 № 4074/1001 не містять інформації, яка б спростовувала висновки Тимчасової адміністративної колегії, наведені в цьому рішенні.
- (г) При цьому [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом] та АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ» здійснюють діяльність на відокремлених товарних ринках.
- (д) Разом із тим дії [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], про які повідомляє Відповідач, не можуть бути підставою для вчинення ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (149) *Отже, з урахуванням відокремленості товарних ринків, на яких здійснюють господарську діяльність [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом] та АТ «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ», а також з урахуванням розмежованості їх прав та обов'язків, як споживача електричної енергії та електропередавальної організації, дії [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], про які повідомляє Відповідач, будуть досліджені органами Комітету в установленому законодавством порядку під час розгляду заяви від 31.01.2019 № 4074/1001.*
- (150) *На думку Відповідача, під час розгляду справи Відділенням допущено процесуальні порушення, а саме:*
- (а) *Відділення здійснювало розгляд заяв, поданих без дотримання вимог Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами);*
 - (б) *розгляд справи № 03/04-03-1/17 продовжено після залишення без розгляду заяв, на підставі яких розгляд справи розпочався;*
 - (в) *під час розгляду справи Відділенням складено й направлено Відповідачу два подання про попередні висновки у справі відповідно до одного й того ж розпорядження з однієї і тієї ж справи.*

Зазначені твердження Відповідача спростовуються таким.

- (а) Частиною першою статті 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що доказами у справі можуть бути будь-які фактичні дані, які дають можливість встановити наявності або відсутності порушення. Ці дані встановлюються такими засобами: поясненнями сторін і третіх осіб, поясненнями службових осіб та громадян, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів. Усні пояснення сторін, третіх осіб, службових чи посадових осіб та громадян, які містять дані, що свідчать про наявності чи відсутності порушення, фіксуються у протоколі.

Збір доказів здійснює Антимонопольний комітет України, його територіальні відділення незалежно від місцезнаходження доказів.

Отже, під час дослідження матеріалів справи № 03/04-03-1/17, Відділення діяло в межах повноважень та способом, що передбачені Конституцією та законами України.

- (б) Розпорядженням голови Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 19.07.2016 № 21/01-13/16р було зупинено розгляд заяв Виконавчого комітету Жовтководської міської ради від 18.05.2016 № 1/1-555-01-12 (вх. Відділення № 1260/27/04-16 від 20.05.2016), від 18.05.2016 № 1/1-556-01-12 (вх. Відділення № 1294/24/04-16 від 25.05.2016), від 23.05.2016 № 1/1-564-01-102 (вх. Відділення № 1317/27/04-16 від 27.05.2016) та від 23.05.2016 № 1/1-565-01-12 (вх. Відділення № 1356/24/04-16 від 01.06.2016), у зв'язку з необхідністю отримання роз'яснень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо відповідності дій ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») вимогам законодавства у сфері енергетики.

При цьому листом від 28.07.2016 № 18/5536 (вх. Відділення № 1911/29/04-16 від 01.08.2016) ДП «СГЗК» надіслало заяву про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, в якій ДП «СГЗК» повідомило Відділення про аналогічні дії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» (після перейменування – АТ «ДТЕК ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), про які повідомляв Виконавчий комітет Жовтководської міської ради.

З метою проведення всебічного, повного й об'єктивного з'ясування дійсних обставин справи, про які повідомило ДП «СГЗК», Відділенням було направлено вимоги про надання інформації до місцевих органів влади та інших учасників ринку.

- (151) ***Отже, проведення Відділенням дослідження обставин справи, про які повідомило ДП «СГЗК», у той час коли розпорядженням голови Відділення від 19.07.2016 № 21/01-13/16р було зупинено розгляд заяв Виконавчого комітету Жовтководської міської ради, не суперечить вимогам законодавства про захист економічної конкуренції.***

- (в) Пунктом 23 Правил розгляду заяв і справ, зокрема, визначено, що за результатами збирання та аналізу доказів у справі складається подання з попередніми висновками, яке вноситься на розгляд органів Комітету, яким підвідомча справа.

При цьому, відповідно до пункту 26 Правил розгляду заяв і справ Копії подання з попередніми висновками (або витяги з нього, що не містять інформації з обмеженим доступом, а також визначеної відповідним державним уповноваженим, головою відділення інформації, розголошення якої може завдати шкоди інтересам інших осіб, які беруть участь у справі, або перешкодити подальшому розгляду справи) не пізніше ніж за десять днів до прийняття рішення у справі надсилаються сторонам та третім особам.

За результатом аналізу інформації, яка була надана листом Відповідача від 24.01.2019 № 3119/1001 «Пояснення (заперечення) до Подання про попередні висновки у справі № 03/04-03-1/17 від 20.12.2018 № 54-03/47п», Відділення встановило що порушення законодавства про захист економічної

конкуренції, яке полягало у припиненні постачання електричної енергії споживачам міста Жовті Води, було наслідком дій ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго» на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами).

Враховуючи викладене, подання про попередні висновки від 20.12.2018 № 54-03/47п було суттєво доопрацьовано, після чого листом Відділення від 12.02.2019 № 54-02/325 копію подання про попередні висновки від 12.02.2019 № 54-03/5п надіслано Відповідачу у строк, який перевищує десять днів до прийняття рішення у справі.

- (152) ***Отже, дії Відділення, які полягають у направленні Відповідачу копії доопрацьованого подання про попередні висновки у справі, відповідають вимогам законодавства про захист економічної конкуренції.***
- (153) **Враховуючи наведене, висновки, заперечення та міркування Відповідача, наведені в листі від 27.02.2019 б/н (вх. № 8-01/2492 від 27.02.2019) не спростовують висновків Тимчасової адміністративної колегії, зазначених у цьому рішенні.**

8. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (154) Отже, доказами, зібраними у справі, доводиться, а зауваженнями й запереченнями Відповідача не спростовується висновок про те, що Відповідач, займаючи протягом періоду з 01.01.2016 по 31.12.2016 монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, своїми діями, що полягали у відключенні Л-327 від джерела живлення ПС «Северная - 150» [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом], що призвели до припинення постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких живляться від зазначеного джерела живлення, і які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, вчинив порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

9. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (155) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (156) Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (157) [інформація визначена як інформація з обмеженим доступом].
- (158) Під час розрахунку штрафу за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», враховано:
- (а) ступінь соціальної значущості товару;
 - (б) вплив та можливість впливу порушення на інші ринки;
 - (в) порушення законодавства про захист економічної конкуренції має непоодинокий характер;
 - (г) витрати покупців на придбання товару, пов'язані з порушенням;

(д) припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7, 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати публічне акціонерне товариство «ДТЕК Дніпрообленерго» (акціонерне товариство «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») (ідентифікаційний код юридичної особи 23359034, м. Дніпро) таким, що в період з 01.01.2016 по 31.12.2016 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, як таке, що не мало жодного конкурента.

2. Визнати дії публічного акціонерного товариства «ДТЕК Дніпрообленерго» (акціонерне товариство «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ»), які полягали у відключенні Л-327 від джерела живлення ПС «Северная - 150» [*інформація визначена як інформація з обмеженим доступом*], що призвели до припинення постачання електричної енергії споживачам, електроустановки яких живляться від зазначеного джерела живлення, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуг із розподілу електричної енергії (передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами) на території Дніпропетровської області в межах розташування місцевих (локальних) електричних мереж, що перебувають у його власності, які призвели до ущемлення інтересів споживачів.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на публічне акціонерне товариство «ДТЕК Дніпрообленерго» (акціонерне товариство «ДТЕК «ДНІПРОВСЬКІ ЕЛЕКТРОМЕРЕЖІ») штраф у розмірі 3 486 751 (три мільйони чотириста вісімдесят шість тисяч сімсот п'ятдесят одна) гривня.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

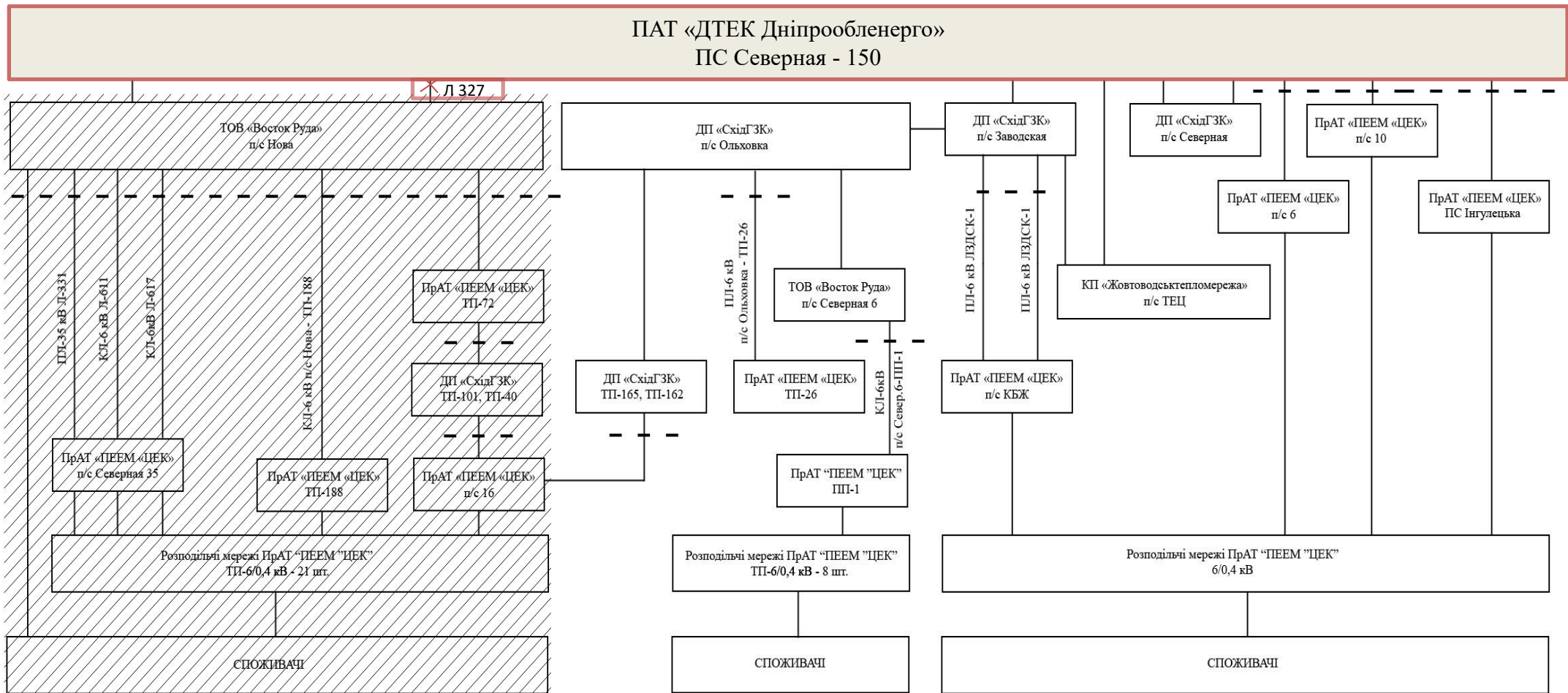
Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Тимчасової
адміністративної колегії Комітету –
перший заступник Голови Комітету –
державний уповноважений

М. НІЖНІК

Рисунок 1

Орієнтовна графічна схема послідовності постачання електричної енергії ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»

- межа балансової належності - точка розділу елементів електричної мережі між власниками електроустановок за ознаками права власності або користування, або повного господарського відання. Споживачі, електропостачання яких здійснюється через електричні мережі ТОВ «Восток-Руда».
- електроустаткування, що перебуває у власності ПАТ «ДТЕК Дніпрообленерго»